
Het Europese Taalportfolio

Een inleiding voor bedrijven en andere organisaties

Het Europese Taalportfolio voorziet internationaal erkende normen voor het meten en vergelijken van taalcompetentie en dat voor een waaier aan talen. Meer en meer taalleerders gebruiken het om vaardigheden in vreemde talen te registreren en het is een effectief instrument dat bedrijven, KMO's en andere organisaties in staat stelt om:

- werknemers te selecteren
- taalcursussen te ontwikkelen en te evalueren
- het niveau van de taalvaardigheden aanwezig in het bedrijf te verhogen
- de taaleisen van het bedrijf te standaardiseren
- levenslang taalleren door de werknemers aan te moedigen
- taalvaardigheden te belonen

Door het besluit 2241/2004/EC van het **Europees Parlement** wordt het **Europees Taalportfolio** gepropageerd door **Europass**, een uniek Europees plan voor de bevordering van de transparantie van kwalificaties en competenties, door het opnemen van het Taalpaspoort als één van de Europass-documenten om:

- de **mobiliteit van werknemers** in Europa te bevorderen,
- waarde toe te kennen aan **taalleren**,
- bij te dragen tot **intercultureel begrip** en
- **wederzijds respect en tolerantie** te versterken.

Wat is het Portfolio en hoe kan het gebruikt worden?

Het Europese Taalportfolio (ETP) is een persoonlijk taalleerinstrument dat uit drie delen bestaat: een Taalpaspoort, een Taalbiografie en een Dossier.

Het Taalpaspoort (omslag zie boven) geeft een overzicht van het huidige taalbeheersingsniveau van de portfoliohouder en vat zijn/haar leer- en interculturele ervaring samen. Het heeft een beschrijvende functie.

De Taalbiografie documenteert de persoonlijke taalleergeschiedenis van de portfoliohouder en zijn/haar interculturele ervaring. Het bevat ook instrumenten voor zelfbeoordeling van de taalcompetentie.

Het Dossier is een collectie van werkstukken die illustreert wat de leerder heeft gedaan en in staat is te doen in verschillende talen.

Alle Europese Taalportfolio's gevalideerd door de Raad van Europa kunnen gevonden worden op de website. Ze respecteren alle de volgende principes:

- Ze zijn gebaseerd op de gestandaardiseerde Europese niveaus en descriptoren van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader (voor de globale niveauschalen zie laatste pagina van deze gids).
- Ze hebben zowel beschrijvende als pedagogische functies en doelen.
- Ze combineren toetsing en beoordeling met zelfbeoordeling.
- Ze zijn meertalig en ze bevatten altijd ten minste één van de officiële talen van de Raad van Europa: Engels of Frans.
- Ze zijn de eigendom van de houder en niet van de instituten of de docenten.
- Ze zijn gemakkelijk te begrijpen door het gebruik van eenvoudige "ik-kan" zinnen die beschrijven wat een leerder kan doen met een bepaalde taalvaardigheid op een specifiek, standaardniveau.

Er zijn talrijke Europese Taalportfolio's ontworpen voor verschillende regio's, leeftijden en doelen, maar ze delen alle dezelfde kernaspecten. Alle portfolio's voor volwassenen, ook die voor academische en beroepsdoelen, bevatten een standaard Paspoort.

Het Europese Taalportfolio is een manier om documenten te verzamelen en vaardigheden en interculturele ervaring in verschillende talen te presenteren, of die nu verworven werden op school, buiten de schoolcontext op of de werkplek.

Het is ook een gids voor het leren want het geeft leerders de kans om hun taalkennis te beoordelen, te reflecteren over hun taal en zichzelf realistische en bereikbare taalleerprioriteiten en doelen te stellen.

Werkgevers kunnen het gebruiken om:

- **te beoordelen** of werknemers of sollicitanten de passende taalvaardigheden hebben voor de job die ze zullen moeten doen
- **een profiel op te stellen** van het taalniveau of van de specifieke vaardigheid nodig voor een bepaalde job
- **samenhangende doelen en normen te formuleren** voor taaltrainingprogramma's die beogen de specifieke noden van de organisatie in te vullen.

Welk taalniveau is vereist door bedrijven?

Voor de meeste jobs is er geen perfecte kennis van vreemde talen nodig – heel dikwijls zijn deelcompetenties voldoende. In sommige gevallen is het voldoende om één van de laagste van de zes algemene niveaus, A1 of A2, te beheersen.

Er zijn natuurlijk jobs die een hoger niveau van begrip en spreekvaardigheid vereisen, maar dan is schrijven dikwijls minder belangrijk. Het ETP voorziet in instrumenten (meer bepaald **de controlelijsten in de Taalbiografie**) die organisaties helpen om de vaardigheden nodig voor de verschillende jobs te definiëren. Op de laatste pagina van deze brochure vindt u een globaal overzicht van de niveaus.

Is de informatie over de niveaus betrouwbaar?

De informatie over de niveaus in de Portfolio's is gebaseerd op een aantal elementen – op beoordeling, testen en zelfbeoordeling (waarvoor het zelfbeoordelingsschema dat deel is van het paspoort wordt gebruikt). Dit wordt normaal gezien aangevuld met de resultaten van examens. Als dat centrale examens zijn dan zijn die gekoppeld aan de Europese niveaus. De descriptoren zijn op een gestandaardiseerde manier beschreven en omdat ze verwijzen naar hoe de taal in de realiteit wordt gebruikt, is uit onderzoek gebleken dat ze zeer betrouwbaar zijn.

Selectie van sollicitanten

Naarmate het gebruik van het ETP stijgt, zullen meer en meer sollicitanten het Paspoort voorleggen als bewijs van hun taalvaardigheid. Werkgevers bekijken in dat document best eerst het **profiel van de taalvaardigheden**.

Dit profiel geeft een overzicht van de verworven niveaus in de verschillende talen. Er is een apart onderdeel voor elke taal. De grijze gebieden tonen de verschillende vaardigheden: lezen, luisteren, gesproken productie en interactie, schrijven. Het Portfolio bevat ook informatie over de gevolgde taalcursussen, verblijven in andere landen en verschillende soorten interculturele ervaringen. Deze informatie kan gebruikt worden om zich een volledig beeld te vormen van de taalvaardigheid van de sollicitant en om sollicitanten met het juiste taalprofiel te selecteren, of om **taalnoden voor trainingprogramma's te identificeren**.

Het gebruik van het Portfolio in taaltrainingen

Het Portfolio en de schalen kunnen ook gebruikt worden om taaltrainingen efficiënter op te stellen en om gestandaardiseerde beoordelingen van de taalbeheersing uit te voeren. Dit kan gebeuren op een algemeen niveau door een job-gerelateerd taalprofiel op te stellen op basis van het zelfbeoordelingsschema en de controlelijsten van de Taalbiografie.

Er zijn pakketjes van simpele “ik-kan” zinnen die de competenties op de verschillende niveaus beschrijven. Bijvoorbeeld op niveau B2 is één van de “ik-kan” zinnen voor gesproken productie “Ik kan een standpunt over een actueel onderwerp uitleggen waarbij ik de voor- en nadelen van de verschillende opties geef.” Door de controlelijsten te consulteren kan de training manager of de HR manager het niveau van de taalcompetentie nodig voor de job vaststellen. Voor meer specifieke profielen kan men ook terecht bij het Europees Referentiekader waarin een groot aantal verschillende schalen van A1 tot C2 niveau zijn opgenomen. Sommige daarvan zijn gerelateerd aan werksituaties.

Omdat de schalen vertaald werden in de meeste Europese talen en omdat de niveaus gestandaardiseerd zijn, kunnen werkgevers de taalvaardigheden van buitenlandse sollicitanten inschatten – B1 of C1 zullen altijd dezelfde betekenis hebben, waar het Portfolio ook wordt gebruikt. ETP's kunnen niet alleen gebruikt worden om voor vreemde talen passende niveaus en vaardigheden vast te stellen, maar ook voor niet moedertaal-sprekers van de nationale of regionale taal.

Even belangrijk is dat het ETP werkgevers toelaat **taalprofielen** te creëren – ofwel voor het hele bedrijf ofwel voor specifieke functies – en het vereiste taalniveau op een accurate en gestandaardiseerde manier vast te leggen.

Bovendien laat het bedrijven toe vast te stellen wanneer aan de specifieke vereisten voldaan is. Deze **kwaliteit-metende functie** werkt echter niet “**top-down**”, het betreft ook de werknemers door het gestructureerde zelfbeoordelingsschema en de controlelijsten zowel op globaal niveau als op het niveau van de specifieke vaardigheden.

Een Europees Taalportfolio kan gebruikt worden als gids voor personeelstrainingen, om de leerdoelen te formuleren en om de voortgang te meten.

Taalcompetentie belonen

Als de organisatie een bonus of andere beloning geeft voor het verwerven van taalvaardigheden dan vindt men in het ETP een gestandaardiseerde basis om dit te doen. Het is vooral nuttig als manier om niveaus in verschillende talen te vergelijken daar de schaal op om het even welke taal kan worden toegepast.

Achtergrond van het Portfolio

Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader

De Raad van Europa heeft het **Gemeenschappelijk Europees Referentiekader** ontwikkeld. Het is een standaardbeschrijving van competent handelen in vreemde talen op 6 niveaus – A1 en A2 voor basisgebruikers; B1 en B2 voor onafhankelijke gebruikers; C1 en C2 voor vaardige gebruikers. De descriptoren zijn in alledaagse, niet-technische taal geschreven en drukken uit wat de gebruiker kan doen met de taal.

Hieronder een voorbeeld (niveau B1):

Kan de hoofdzaken begrijpen van duidelijke standaarduitingen over bekende zaken die men regelmatig ontmoet op het werk, in de school, tijdens de vrijetijd, enz. Kan omgaan met de meeste situaties die kunnen gebeuren terwijl men reist in een regio waar de taal wordt gesproken. Kan eenvoudige samenhangende tekst produceren over onderwerpen die bekend zijn of tot de persoonlijke interessesfeer behoren. Kan ervaringen, gebeurtenissen, dromen, hoop en ambities beschrijven en kort de redenen en uitleg geven voor meningen en plannen.

De volledige globale schaal is terug te vinden op de laatste pagina van deze gids. De schaal werd vertaald in de meeste Europese talen. Dit maakt het mogelijk het niveau gecertificeerd in het ETP te identificeren – bijvoorbeeld van een buitenlandse sollicitant – zelfs als men de taal waarin het is geschreven niet begrijpt.

Behalve de globale schaal zijn er meer gespecialiseerde schalen, voor lees-, schrijf-, luister- en productieve en interactieve spreekvaardigheden en voor taken zoals telefoneren of het geven van presentaties.

De schalen en descriptoren van het **Gemeenschappelijk Europees Referentiekader** verschaffen de theoretische basis voor de niveaus en de “ik-kan” zinnen van het ETP.

Hoe weet ik of het een geldig document is?

In alle gevalideerde Portfolio's staat het validatienummer aan de binnenkant van de omslagbladzijde van het paspoortgedeelte. De code ziet eruit als volgt: xx/jaar, bijvoorbeeld: 01/2000. Het validatienummer kan gecontroleerd worden op de website van de Raad van Europa (zie hieronder) onder het kopje "Portfolio's". Daar vindt u een up-to-date lijst van alle door de Raad van Europa officieel gevalideerde portfolio's.

Het is aanbevolen dat bedrijven ook steeds vragen naar kopieën van alle Certificaten of Diploma's.

Het Europese Taalportfolio wordt meer en meer gebruikt in scholen en in centra voor volwassenenonderwijs, in en buiten Europa, als een instrument om verslag uit te brengen over de taalcompetentie, die te certificeren en dit op basis van de standaard 6-niveauschaal (A1-A2-B1-B2-C1-C2).

Waar kan ik meer informatie vinden?

De webstek van de Raad van Europa heeft een speciaal onderdeel over het Europese Taalportfolio: <http://www.coe.int/portfolio>.

Daarop vindt u, in verschillende talen, informatie over het portfolio en downloadbare bestanden over de niveaus, de schalen, de zelfbeoordelingsschema's en de controlelijsten.

Het Gemeenschappelijk Referentiekader voor talen is als boek gepubliceerd in verschillende talen en kan gedownload worden van de webstek van de Raad van Europa in het Engels en in het Frans.

Opgesteld voor "EuroIntegrELP" door Peter Brown & Frank Heyworth
Socrates Project Lingua 1: N° 117021-CP-1-2004-1-RO-Lingua-L1

*Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie.
De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur;
de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de
informatie die erin is vervat.*

Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader Globale schaal

Vaardige gebruiker	C2	Kan vrijwel alles wat hij of zij hoort of leest gemakkelijk begrijpen. Kan informatie die afkomstig is uit verschillende gesproken en geschreven bronnen samenvatten, argumenten reconstrueren en hiervan samenhangend verslag doen. Kan zichzelf spontaan, vloeiend en precies uitdrukken en kan hierbij fijne nuances in betekenis, zelfs in complexere situaties, onderscheiden.
	C1	Kan een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen. Kan zichzelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken. Kan flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van sociale, academische en beroepsmatige doeleinden. Kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van organisatorische structuren en verbindingswoorden.
Onafhankelijke gebruiker	B2	Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt. Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.
	B1	Kan de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd. Kan zich redden in de meeste situaties die kunnen optreden tijdens reizen in gebieden waar de taal wordt gesproken. Kan een eenvoudige lopende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd of die van persoonlijk belang zijn. Kan een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kan kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen.
Basis-gebruiker	A2	Kan zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang (bijvoorbeeld persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk). Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen. Kan in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van directe behoeften beschrijven.
	A1	Kan vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen, gericht op de bevrediging van concrete behoeften, begrijpen en gebruiken. Kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens zoals waar hij/zij woont, wie hij/zij kent en dingen die hij/zij bezit. Kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.

Deze samenvatting van de ERK-niveaus, en andere meer gedetailleerde schalen, kunnen gedownload worden van <http://www.coe.int/portfolio> onder het kopje "Levels" en dat in een groot aantal talen.